U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **V. Y.**, zastoupena Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Mánesova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2009, č.j. OAM-1294/LE-03-P07-2006, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2010, č. j. 4 Az 13/2009 – 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatelky Mgr. Bohdaně Novákové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 8. 2009, č. j. OAM-1294/LE-03-P07-2006. Rozhodnutím správního orgánu nebyla stěžovatelce ani její nezletilé dceři R. Y. k jejich žádosti udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobu proti rozhodnutí žalovaného původně podala stěžovatelka i za svoji nezletilou dcerou, posléze vzala žalobu své dcery zpět. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že z podkladů, které měl žalovaný k dispozici, vyplývá, že v případě návratu neúspěšných žadatelů o azyl do Běloruska nedošlo k žádným negativním důsledkům. Na základě zákonů č. 71-3 ze dne 15. 12. 2005 „O vnesení doplnění a změn do některých zákonů Běloruské republiky z důvodu zpřísnění odpovědnosti za činy namířené proti člověku a společenské nebezpečnosti, jakož i novely trestního zákoníku“ byli stíháni pouze vysocí opoziční představitelé nebo osoby aktivně a

opakovaně vystupující proti běloruskému režimu. Nestalo se tak v případě osob, které podaly žádost o azyl v zahraničí. Městský soud v Praze zdůraznil, že stěžovatelka nebyla politicky organizována, tudíž nebyla v zemi svého původu politicky aktivní a nebyla z tohoto důvodu pronásledována. Není pravděpodobné, že by v případě jejího návratu do země původu byl proti ní zmíněný zákon aplikován. V aplikaci § 13 zákona o azylu ani při posouzení důvodů udělení humanitárního azylu neshledal soud žádných pochybení. Soud se dále ztotožnil se závěrem žalovaného, že nebylo prokázáno, že by stěžovatelce v případě návratu hrozilo nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

Stěžovatelka napadla rozsudek Městského soudu v Praze včas podanou kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Předně namítla, že ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení ústního jednání ve věci s poukazem na souhlas účastníků, ona však takový souhlas žádným způsobem neudělila a jednání se chtěla účastnit. Neobdržela ani žádný soudní přípis s výzvou, zda s rozhodnutím bez jednání souhlasí. Městský soud v Praze tak rozhodl bez jednání v rozporu s § 51 s. ř. s. Soud se dále ztotožnil se závěrem správního orgánu, že vůči stěžovatelce nebude aplikováno ustanovení trestního zákona o diskreditaci republiky. Stěžovatelka však již v žalobě poukázala na to, že pokud je toto ustanovení aplikováno vůči významným politickým činitelům, nevylučuje to nijak možnou aplikaci proti řadovým osobám, které žádají o azyl. Případy politických aktivistů jsou logicky ve zprávách zaznamenány, na rozdíl od případů řadových osob. Ustanovení trestního zákona je platné a účinné, o aplikaci vůči řadovým osobám nejsou žádné zprávy. Závěr soudu, že pravděpodobnost jeho aplikace vůči stěžovatelce je velmi malá, považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelný. Není totiž zřejmé, na základě čeho soud dovodil, že stěžovatelka nebyla politicky aktivní a nebyla z tohoto důvodu pronásledována. Dále není zřejmé, jak soud ze skutečnosti, že nebyla pronásledována, dovodil, že není pravděpodobné, že by byl zákon o diskreditaci republiky vůči ní aplikován. Za nepřezkoumaný považuje stěžovatelka i závěr soudu o tom, že jí v případě návratu nehrozí vážná újma, neboť nezahrnuje úvahu o možné vážné újmě v podobě porušení mezinárodněprávního závazku, jímž je ČR vázána. Stěžovatelka se v případě návratu obává věznění z důvodu tzv. diskreditace republiky, přičemž podmínky v běloruských věznicích nevylučují porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, v běloruském trestním řízení hrozí i porušení čl. 6 Úmluvy. Stěžovatelka má za to, že Městský soud v Praze pochybil při výkladu práva a nerespektoval ustálenou judikaturu. Domnívá se proto, že kasační stížnost splňuje kritéria přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Při rozhodování o kasační stížnosti musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto zkoumal otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního

případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvody přijatelnosti uplatněné stěžovatelkou v podané kasační stížnosti nesplňuj výše uvedená kritéria. Nejvyšší správní soud se k aplikaci čl. 369-1 běloruského trestního zákoníku (zavedení trestného činu diskreditace republiky, tj. poskytnutí vědomě lživých údajů o politickém, ekonomickém, sociálním, vojenském nebo mezinárodním postavení Běloruské republiky, cizímu státu, zahraniční nebo mezinárodní organizaci) vůči neúspěšným žadatelům o azyl po jejich návratu do Běloruské republiky již vyjádřil v řadě rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 Azs 42/2008 – 125, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 24. 3. 2010, č. j. 2 Azs 60/2009 – 63, www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že doposud nejsou známy případy, že by neúspěšní žadatelé o azyl byli po svém návratu do Běloruské republiky v tomto ohledu postihováni, případné postihy jsou zaměřeny na aktivní politické odpůrce režimu, nebo jejich sympatizanty. Nejvyšší správní soud v citovaných rozsudcích uzavřel, že za situace, kdy se stěžovatel jakkoli politicky neangažoval, byla pravděpodobnost hrozícího nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu v případě jeho návratu do Běloruské republiky téměř nulová, resp. nebylo přiměřeně pravděpodobné jeho uvěznění ani dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení. V rozsudku ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008 - 61, www.nssoud.cz, který se týkal stejné problematiky, Nejvyšší správní soud uvedl, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí být ve vztahu k hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení splněno, že stěžovateli hrozí „reálné“ nebezpečí takového zacházení. Tímto pojmem se zabýval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, ve kterém uvedl: „*Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. (...) ve vztahu k hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí být splněn vyšší důkazní standard než ve vztahu k odůvodněnému strachu z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.*“ Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu respektoval.

Nepřezkoumatelností rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že neshledal přijatelnost kasační stížnosti z důvodů tvrzených stěžovatelkou, ani z úřední povinnosti pak nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Námitka stěžovatelky, že Městský soud v Praze rozhodl ve věci bez jednání, aniž dala k tomuto souhlas, je zcela nepřípadná. Nejvyšší správní soud z doručenky obsažené v soudním spisu zjistil, že stěžovatelce byla v souladu s § 50 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. doručena dne 30. 11. 2009 vhozením do schránky výzva k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Současně byla poučena o tom, že souhlas je podle § 51 s. ř. s. udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Stěžovatelka na výzvu ve stanovené lhůtě nereagovala, ani následně nařízení jednání nežádala. Městský soud v Praze proto nepochybil, jestliže rozhodl bez jednání.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost žalobkyně podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky náleží v souladu s § 11 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti ve výši 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 2400 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. května 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu